

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7
จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู

The Model of Educational Administration in Phrapariyattidhamma School of
General Education Department for Group 7 in the Provinces of KhonKaen,
Loei and Nong Bua Lamphu

อำนวยการวิจัย¹

Amnuai Meerakar¹

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2562

Email : Meerakar1973@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบ เปรียบเทียบ และศึกษาสภาพและปัญหา การบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของ โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 เครื่องมือที่ใช้ ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามประกอบไปด้วยเนื้อหา 3 ส่วน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ สำหรับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานได้แก่ t-test และ F-test ในการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาใน โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า 1)รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู รายงานพบว่าโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง 2)การเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

---

¹หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยพิจญ์บัณฑิต

¹Master of Education Program in Educational Administration Pitchayabundit College, Thailand.

*ได้รับบทความ: 24 พฤศจิกายน 2562; แก้ไขบทความ: 19 ธันวาคม 2562; ตอบรับ การตีพิมพ์: 5 กุมภาพันธ์ 2563

Received: November 24, 2019; Revised: December 19, 2019; Accepted: February 5, 2020

แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานโดยภาพรวมพบว่า ด้านอายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน 3)แนวทางการพัฒนาและบริหารการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 ได้แก่ ด้านหลักสูตร ควรมีแนวทางการพัฒนาและเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และจัดอบรมสัมมนาด้านหลักสูตรแก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเป็นรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรจัดนิเทศให้ความรู้วิธีการผลิตสื่อที่หลากหลายจัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อสื่อเทคโนโลยีใหม่มาทดแทนของเก่าที่ชำรุดเสียหาย เป็นต้น

คำสำคัญ : 1. รูปแบบ 2. การบริหารจัดการศึกษา 3. โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7

ABSTRACT

The objectives of the research article were to study the comparative model and to study the current problems of educational administration in Phrapariyattidhamma Schools for General education department of Group 7 in the provinces of Khon Kaen, Loei and Nong Bua Lamphu. The samples were from the teachers and personnels of the Phrapariyattidhamma Schools for General education of Group 7 in the 1st Semester of academic year 2019. The instruments using for the study were questionnaires included 3 parts and the statistics used for data analysis included descriptive statistics such as the average percentage for general information of the respondents included standard deviation and Inferential statistics including T-test and F-test in comparison of educational management in the Buddhist Scripture School.

The results of findings were as follow : 1. The model of educational administration in Phrapariyattidhamma Schools for General Education department in Group 7 of the provinces as Khon Kaen, Loei and Nong Bua Lamphu. For each aspect was founded that for overall the Educational Administration was at a moderate level. 2. For overall of Comparison on the model of educational administration in the Phrapariyattidhamma Schools for general education Department in group 7 by dividing on gender, age educational level and work experience, there was found that

the different of age was statistic different significant at 0.05 level. but, the aspects of gender, educational level and work experience were not different. 3. Guidelines on educational development and administration for Phrapariyattidhamma Schools in General educational Department of Group 7 on the aspect of curriculum should be on guidelines of development and giving a chance for the personnel in the schools on participation of curriculum performance in accordance with the needs of the learners and managing on seminar for the aspect of curriculum to teachers and personnel on continuity. The aspect of learning schools be on performance of learning plan for being the model of learning performance, creation For motivation for learners And effecting learners to be on learning process. The aspects of communication and educational technology schools be on performance of demonstration for knowledge on producing the study media on varieties and production the budget for purchasing the new multimedia technology on compensating for the decayed one.

Keywords : 1. Model 2. Educational Administration 3. Phrapariyattidhamma Schools for General Education department Group 7

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นการศึกษที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ โดยประปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) ว่า “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรม ก็จำเป็นต้องอนุวัตไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่ง คือหลักสูตรพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศระเบียบกระทรวงฯ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ขึ้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2535 เพื่อเป็นแนวทางดำเนิน การจัด การศึกษาและส่งเสริม สนับสนุน ของกรมการศาสนากระทรวงศึกษาธิการในปี พ.ศ. 2545 ได้มีพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม ทำให้มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบงาน คณะสงฆ์และพัฒนากิจการพระพุทธศาสนาโดยตรง คือ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งแยก

มาจากกรมการศาสนา ดังนั้น เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีระเบียบควบคุมการดำเนินงานที่ชัดเจนสำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ จึงได้ออกระเบียบสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ว่าด้วยโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะให้การศึกษาในโรงเรียนดังกล่าว เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักรและฝ่ายบ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ดำรง อยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญสถาพรต่อไป และ ถ้าหากพระภิกษุเหล่านี้ลาสิกขาไปแล้ว ก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้หรือเข้ารับ ราชการสร้างประโยชน์ให้ก้าวหน้าแก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไปด้วยเช่นกัน (สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2557 : 1)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบัน สังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มหาเถรสมาคม และ จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีโรงเรียน พระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 403 แห่ง มีนักเรียนเรียนจำนวน 50593 รูป (กองพุทธศาสนศึกษา, 2557 : 20 – 21)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา ความเป็นมาและสภาพปัญหาเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 ของจังหวัด ขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน ปรับปรุง พัฒนาให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักของการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 ให้มีประสิทธิภาพตามบริบทของโรงเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู

2.2 เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู

2.3 เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ทำให้ได้รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7
- 3.2 ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู
- 3.3 ได้ข้อมูลการเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน
- 3.4 ทำให้ได้แนวทางการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 เพื่อนำไปเป็นข้อมูลทางวิชาการต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 ในปีการศึกษา 2562 ดังนี้ คือ 1)ผู้บริหาร (ผู้จัดการ,ผู้อำนวยการ,รองผู้อำนวยการ) จำนวน 59 รูป/คน 2) ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 169 รูป/คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 228 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบ โดยใช้แบบสอบถามชนิดตรวจรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบจำแนกเป็น 4 ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ในการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม

5. ผลการวิจัย

5.1 รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู รายงานพบว่าโดยภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.70) และแบ่งเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านกลุ่มบริหารงานวิชาการ รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.74) รองลงมาคือด้านด้านกลุ่มบริหารงานงบประมาณมีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.74) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านกลุ่มบริหารงานทั่วไปมีรูปแบบการบริหาร

จัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.70) และวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็นรายชื่อได้ดังนี้

รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.70) และแบ่งเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ชื่อที่ 12 คือโรงเรียนส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือ ชื่อที่ 4 คือโรงเรียนวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.69) และชื่อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ชื่อที่ 28 คือโรงเรียนมีกฎเกณฑ์สรรหาคณาจารย์และกำหนดให้บุคลากรได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ และความสามารถ ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.94)

5.3 การเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานโดยภาพรวมพบว่า ด้านอายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานไม่มีความแตกต่างกัน

5.4 จากข้อคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะสภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 จังหวัดขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู พบว่า มีผู้ให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 39 คน ซึ่งจะแบ่งออกเป็นประเด็นข้อเสนอแนะดังนี้

5.4.1 ด้านกลุ่มวิชาการ

ปัญหา/อุปสรรค ได้แก่ 1) ขาดงบประมาณ 2) บุคลากรขาดประสบการณ์ในการทำงาน 3) ขาดหนังสือเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน และ 4) มีการเปลี่ยนบุคลากรบ่อยเกินไป

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) ต้องจัดหางบให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน 2) จัดอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่อง 3) จัดสรรงบประมาณจัดซื้ออุปกรณ์ และ 4) สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรให้ทำงานอยู่นานมากขึ้น

5.4.2 ด้านกลุ่มงบประมาณ

ปัญหา/อุปสรรค ได้แก่ 1) งบประมาณไม่เพียงพอเช่น สื่อการเรียน การสอน 2) การทำแผนงบประมาณยังไม่มีแผนที่ชัดเจน และ 3) งบประมาณจัดสรรจากส่วนกลางมีน้อยจึงทำให้การบริหารเป็นไปอย่างไม่สมดุล

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) ต้องจัดหางบประมาณให้เพียงพอ 2) จัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ในการทำแผนงบประมาณ และ 3) จัดสรรงบประมาณให้เพิ่มขึ้นเพื่อการบริหารงานได้อย่างอย่างสมดุล

5.4.3 ด้านกลุ่มบริหารงานบุคคล

ปัญหา/อุปสรรค ได้แก่ 1) บุคลากรยังขาดความรู้ในการบริหารงานบุคคล และ 2) อัตรากำลังไม่ตรงสาขา

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) จัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารงานบุคคลทั้งระบบ และ 2) จัดหาอัตรากำลังให้ตรงกับสาขา

5.4.4 ด้านกลุ่มบริหารงานทั่วไป

ปัญหา/อุปสรรค ได้แก่ 1) คอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษาให้แก่แก่นักเรียนไม่เพียงพอ และ 2) ผู้รับผิดชอบขาดความรู้พื้นฐาน

แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) ควรจัดทำให้เพียงพอแก่นักเรียน 2) ประชุมกลุ่มร่วมกัน จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ฝึกอบรมให้ความรู้แก่ผู้รับผิดชอบ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และแบ่งเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านกลุ่มบริหารงานวิชาการรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 อยู่ในระดับสูง รองลงมาคือด้านด้านกลุ่มบริหารงานงบประมาณมีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 อยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านกลุ่มบริหารงานทั่วไป มีรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบรรลพสุระมณี (2555 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าด้านการบริหารวิชาการ พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่วนข้อที่ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สำหรับแนวทางการบริหารงาน พบว่า หลักสูตรสถานศึกษา ควรเป็นหลักสูตรที่ได้ใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ควรจัดประชุมอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการให้กับครูและบุคลากรทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้ครูสอนเข้าอบรมในวิชาที่ ขาดแคลน ควรจัดสัมมนาศึกษาดูงานนอกสถานที่ ควรจัดสวัสดิการแก่ครู บุคลากร ควรจัดให้มีห้องทดลองทางวิทยาศาสตร์ทุกห้องและควรมีการประสานความร่วมมือด้านวิชาการกับสถานศึกษาอ่าน ด้านการบริหารงบประมาณ พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ การบริหารบัญชี ส่วนข้อที่ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การจัดสรรงบประมาณ สำหรับแนวทางการบริหารงาน พบว่า ควรโอนเงินงบประมาณมาจากสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือส่วนกลาง ถึงโรงเรียนโดยตรง ควรจัดสรรเงินเพื่อศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบ และด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาพ

ร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่ มีการปฏิบัติงานมากที่สุด ได้แก่วินัยและการรักษาวินัย สำหรับข้อที่ มีการปฏิบัติน้อยที่สุด ได้แก่ การออกจากราชการ การลาออก สำหรับแนวทางพัฒนาการบริหารงาน พบว่า ควรมีการประชุมประจำเดือนทุกเดือน ควรมีสวัสดิการแก่ครู บุคลากร และจัดค่าตอบแทนให้เหมาะสม ควรจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน สู่ความเป็นเลิศ ควร แยกเงินเดือนครูกับงบประมาณอื่นให้แน่นอน ควรอบรมเรื่องการบริหารงานบุคคลให้แก่ครูและ บุคลากรทางการศึกษาสำหรับแนวทางพัฒนาการบริหารงานพบว่า ควรมีการประชุมสัมมนาหรือ ศึกษาดูงานสถานศึกษาดีเด่นแห่งอื่นๆ ควรจัดสรรงบประมาณให้ทั่วถึงและรวดเร็วควรส่งเสริม ประชาสัมพันธ์การศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาให้กว้างขวาง ควรส่งเสริมการรับนักเรียน และการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนควรยอมรับการตัดสินใจของคณะครู ควรจัด บุคลากรทำงานฝ่ายต่างๆ ให้เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ควรมีการตรวจสอบวัดผลประเมินผล การทำงานอย่างจริงจัง ควรสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ควรมีคำสั่งให้ปฏิบัติงาน ที่เป็นลายลักษณ์ อักษรและควรส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคลและด้านบริหารทั่วไปอย่าง ทั่วถึงและสม่ำเสมอ และมีความสอดคล้องกับพระสัทธัมมสังคายน (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้พระปริยัติธรรม แผนกธรรม อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัด พิษณุโลก พบว่า การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้พระปริยัติธรรม แผนกธรรม อำเภอเมืองจังหวัด พิษณุโลก โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านหลักสูตร มีระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนรู้พระปริยัติธรรม แผนกธรรม อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ระดับความคิดเห็นต่อ ปัญหาการจัดการเรียนรู้พระปริยัติธรรม แผนกธรรม อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก อยู่ใน ระดับปานกลาง 3) ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนรู้พระ ปริยัติธรรม แผนกธรรม อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง 4) การวัดและ ประเมินผลระดับความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการเรียนรู้พระปริยัติธรรม แผนกธรรม อำเภอเมือง พิษณุโลกจังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับปานกลาง

6.2 การเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานโดย ภาพรวมพบว่า ด้านอายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานไม่มีความแตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ พระมหาธงชัย จิรสีโล (2558 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและ ครูผู้สอน ตามเพศ พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระ ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไม่แตกต่างกัน อย่างนัยสำคัญทางสถิติ .05 เมื่อเปรียบเทียบรายด้าน ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

ศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการนิเทศภายใน และด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ที่ไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาด้านสามัญศึกษา พบว่ากลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีกับกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ด้านหลักสูตร ควรมีแนวทางการพัฒนาและเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และจัดอบรมสัมมนาด้านหลักสูตรแก่ครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

7.1.2 ด้านกระบวนการเรียนรู้ ควรมีการจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเป็นรูปแบบในการจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้

7.1.3 ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ควรจัดนิเทศให้ความรู้วิธีการผลิตสื่อที่หลากหลายจัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อสื่อเทคโนโลยีใหม่มาทดแทนของเก่าที่ชำรุดเสียหาย

7.1.4 ด้านการนิเทศภายใน ควรมีการอบรมครูสอนก่อนเปิดภาคการศึกษาประจำปี เพื่อปรับปรุงวิธีสอนและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการนิเทศภายในระหว่างครูด้วยกัน

7.1.5 ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ควรออกแบบเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับความรู้ของผู้เรียน มีกฎเกณฑ์ในการทดสอบ การวัดผลในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านความรู้ ความขยัน และความเอาใจใส่ ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวัดผลประเมินผลแก่ครูผู้สอน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรมีการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (Action Research) เพื่อจะได้ข้อมูลสารสนเทศที่มีประโยชน์ในการพัฒนาและการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในอนาคต

7.2.2 ควรมีการวิจัยและมีการติดตามการประเมินผลจากการนำผลการวิจัยไปใช้ในหลายๆ ปี เพื่อนำมาเปรียบเทียบและเป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

7.2.3 ควรมีการวิจัยแนวทางการสรรหาและพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ได้ปฏิบัติงานตรงตามความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

8. เอกสารอ้างอิง

- กองพุทธศาสนาศึกษา. (2557). **สถิติข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรม**. กรุงเทพมหานคร : กองพุทธศาสนาศึกษา.
- บรรลพ สุระมณี. (2555). **สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2557). **รายงานข้อมูลโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : กองพุทธศาสนาศึกษา.
- พระมหาธงชัย จิรสีโล. (2558). **การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการคณะสงฆ์. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสิทธิชัย สิทธิชัย. (2560). **การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้แผนกธรรม อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนทุนจากท่านอาจารย์สุเทพ ภู่มงคลสุริยา ผู้จัดการวิทยาลัยพิษณุบัณฑิต ผู้วิจัยขอขอบคุณ ศาสตราจารย์(พิเศษ) ดร.สมาน อัสวภูมิ และรองศาสตราจารย์ ดร.จิณฉัตร ปะโคทัง คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลาด จันทร์สมบัติ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น นายธีรเดช จันทร์รัตน์ ผู้อำนวยการสำนักพระพุทธศาสนาจังหวัดหนองบัวลำภู และ ดร.คม พวงยະ นักวิชาการศาสนา กลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่ม 7 พ่อแม่พี่น้องทุกท่านที่ให้คำแนะนำงานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี